

Právo a zdravotnické dokumentace

JUDr. Ondřej Dostál, Ph.D., LL.M.

Dostál Consulting, s.r.o.

Ondrej.dostal@zdravopravo.cz

Organizační poznámky (nejen) pro online výuku

- Dotazy jsou možné průběžně, dle pokynu organizátora („udělení slova“), případně přímo nebo skrz chat
- Měli byste vidět prezentaci a vidět i slyšet moji osobu. Pokud byste neviděli/neslyšeli, prosím napište to do chatu – nevidím vás 😊 V nouzi – sms/tel 777 012 579
- Prezentace bude k dispozici na vyžádání e-mailem (ondrej.dostal@zdravopravo.cz), případně u organizátora
- Další konzultace jsou možné ve virtuálních konzultačních hodinách lektora (<https://www.zdravopravo.cz/konzultacni-hodiny/>)

Program

- Vedení zdravotnické dokumentace (NOZ, ZoZS)
- GDPR - základní informace
- Kazuistiky z praxe a zajímavá ustanovení
- Diskuse (průběžně)

Zdravotnická dokumentace

- Úmluva o LP a biomedicíně, čl. 10:
 - Každý má právo na ochranu soukromí ve vztahu k informacím o svém zdraví.
 - Každý je oprávněn znát veškeré informace shromažďované o jeho zdravotním stavu. Nicméně přání každého nebýt takto informován je nutno respektovat.
- Právní význam zdravotnické dokumentace:
 - Spory PZS-pacient
 - Spory PZS-pojišťovna
 - Spory PZS-správní orgán
 - Spory zaměstnanec-vedoucí

Trocha teorie

- Právní úkon/jednání
 - Projev vůle
 - Platnost, způsobilost vyvolat právní následky,
- Právní jednání
 - Výslovné a konkludentní
 - Ústní a písemné

Pojem písemnosti

- Písemnost
 - „Zachycení textu na relativně trvalém nosiči, přičemž podoba nosiče není z právního hlediska rozhodující“
 - „Nosič samotný je kritériem pro rozlišení mezi právními úkony ve formě listinné a právními úkony v elektronické podobě, přičemž obě formy mohou být formami písemnými.“
- Problém „relativní trvalosti“
 - V kontextu archivace ZD v řádu dekad
 - U papíru v zásadě OK (snad s výjimkou některých druhů tisku)
 - U elektronické podoby podléhá vývoji – nutný aktivní přístup, pro trvalost ověřitelnosti zachyceného obsahu

NOZ – Forma jednání

- § 559
 - Každý má právo zvolit si pro právní jednání libovolnou formu, není-li ve volbě formy omezen ujednáním nebo zákonem.
- § 561
 - (1) K platnosti právního jednání učiněného v písemné formě se vyžaduje podpis jednajícího. Podpis může být nahrazen mechanickými prostředky tam, kde je to obvyklé. Jiný právní předpis stanoví, jak lze při právním jednání učiněném elektronickými prostředky písemnost elektronicky podepsat.

Funkce podpisu

- Podpis
 - Obvykle jméno a příjmení, ale přijatelné i pouhé příjmení či parafa
 - Podpis na listině: svým způsobem právní obyčej, jeho znaky, funkce, forma a umístění na listině definovány teorií a judikaturou
- Funkce podpisu
 - Identifikační (totožnost podepisující se osoby)
 - Deklarační (potvrzení projevu vůle a toho, že jde o skutečný projev vůle jednající osoby)
 - Fixační (dokument po podpisu nebyl měněn)

Povinnost vést ZD

- § 53 (1) Poskytovatel je povinen vést a uchovávat zdravotnickou dokumentaci a nakládat s ní podle tohoto zákona a jiných právních předpisů.
- Zdravotnická dokumentace je souborem informací podle odstavce 2 vztahujících se k pacientovi, o němž je vedena.

Obsah ZD

- § 53 (2) Zdravotnická dokumentace podle účelu jejího zaměření obsahuje
 - a) identifikační údaje pacienta, kterými jsou jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, rodné číslo, je-li přiděleno, číslo pojištěnce veřejného zdravotního pojištění, není-li tímto číslem rodné číslo pacienta, adresu místa trvalého pobytu na území České republiky, jde-li o cizince místo hlášeného pobytu na území České republiky a v případě osoby bez trvalého pobytu na území České republiky adresu bydliště mimo území České republiky,
 - b) pohlaví pacienta,
 - c) identifikační údaje poskytovatele, kterými jsou jméno, popřípadě jména, příjmení poskytovatele a adresu místa poskytování zdravotních služeb v případě fyzické osoby, obchodní firmu nebo název poskytovatele, adresu sídla nebo adresu místa podnikání v případě právnické osoby, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, název oddělení nebo obdobné části, je-li zdravotnické zařízení takto členěno,

Obsah ZD

- § 53 (2) Zdravotnická dokumentace podle účelu jejího zaměření obsahuje
 - d) informace o zdravotním stavu pacienta, o průběhu a výsledku poskytovaných zdravotních služeb a o dalších významných okolnostech souvisejících se zdravotním stavem pacienta a s postupem při poskytování zdravotních služeb,
 - e) údaje zjištěné z rodinné, osobní a pracovní anamnézy pacienta, a je-li to důvodné, též údaje ze sociální anamnézy,
 - f) údaje vztahující se k úmrtí pacienta,
 - g) další údaje podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů upravujících zdravotní služby nebo poskytování zdravotní péče.

Forma ZD

- § 54 (1) Zdravotnická dokumentace může být za podmínek stanovených tímto zákonem vedena v listinné nebo elektronické podobě nebo v kombinaci obou těchto podob.
- V elektronické podobě je zdravotnická dokumentace pořizována, zpracovávána, ukládána a zprostředkovávána v digitální formě s využitím informačních technologií.

Forma ZD

- §54 (2) Zdravotnická dokumentace, včetně jejích samostatných součástí, musí být vedena průkazně, pravdivě, čitelně a musí být průběžně doplňována.
- Zápisy se provádějí bez zbytečného odkladu.
- Jde-li o poskytování akutní lůžkové péče, zápis o aktuálním zdravotním stavu pacienta se provádí nejméně jednou denně.

Forma ZD - listinná

- § 54 (3) Každý zápis do zdravotnické dokumentace vedené
- a) v listinné podobě musí být opatřen
 - 1. uvedením data jeho provedení,
 - 2. podpisem zdravotnického pracovníka nebo jiného odborného pracovníka, který zápis provedl, a otiskem razítka s jmenovkou nebo čitelným přepisem jeho jména, popřípadě jmen, příjmení; to neplatí v případě poskytovatele, který poskytuje zdravotní služby vlastním jménem

Forma ZD - elektronická

- § 54 (3) Každý zápis do zdravotnické dokumentace vedené
- b) v elektronické podobě musí být opatřen identifikátorem záznamu; samotný zápis obsahuje nezměnitelné, nezpochybnitelné a ověřitelné údaje, kterými jsou
 - 1. datum provedení zápisu,
 - 2. identifikační údaje zdravotnického pracovníka nebo jiného odborného pracovníka, který záznam provedl.

Forma ZD - opravy

- § 54 (4) Opravy zápisů ve zdravotnické dokumentaci se provádí novým zápisem.
- Zápis se opatří uvedením data opravy a dalšími náležitostmi podle odstavce 3.
- Původní zápis musí zůstat čitelný.
- V doplnění nebo opravě zápisu ve zdravotnické dokumentaci na žádost pacienta se uvede datum a čas provedení zápisu a poznámka, že jde o opravu nebo doplnění na žádost pacienta; zápis se opatří podpisem pacienta a zdravotnického pracovníka, který jej provedl.

Výlučná elektronická forma

- § 55 Zdravotnickou dokumentaci lze vést pouze v elektronické podobě za splnění těchto podmínek:
 - a) technické prostředky použité k uložení záznamů v elektronické podobě zaručí, že údaje v provedených záznamech nelze dodatečně modifikovat; technickými prostředky jsou organizačně-technická opatření, informační systémy, technické zařízení a vybrané pracovní postupy,
 - b) informační systém, ve kterém je vedena zdravotnická dokumentace v elektronické podobě, eviduje seznam identifikátorů záznamů v elektronické dokumentaci pacientů vedené poskytovatelem a umožňuje jeho poskytování dálkovým přístupem,
 - c) bezpečnostní kopie datových souborů jsou prováděny nejméně jednou za pracovní den,
 - d) před uplynutím doby životnosti zápisu na technickém nosiči dat je zajištěn přenos na jiný technický nosič dat,

Výlučná elektronická forma

- § 55 Zdravotnickou dokumentaci lze vést pouze v elektronické podobě za splnění těchto podmínek:
 - e) uložení kopíí pro dlouhodobé uchování musí být provedeno způsobem znemožňujícím provádět do těchto kopií dodatečné zásahy; tyto kopie jsou vytvářeny nejméně jednou za kalendářní rok,
 - f) při uchovávání kopií pro dlouhodobé uchování na technickém nosiči dat je zajištěn přístup k těmto údajům pouze oprávněným osobám a je zajištěna jejich čitelnost nejméně po dobu, která je stanovena pro uchování zdravotnické dokumentace,
 - g) dokumenty v listinné podobě, které jsou součástí zdravotnické dokumentace a které vyžadují podpis osoby, jež není zdravotnickým pracovníkem nebo jiným odborným pracovníkem, musí být převezeny do elektronické podoby, která se podepíše uznávaným elektronickým podpisem osoby, která převod provedla; dokument v listinné podobě se uchová,
 - h) výstupy ze zdravotnické dokumentace lze převést do listinné podoby autorizovanou konverzí dokumentů,
 - i) informační systém, ve kterém je vedena zdravotnická dokumentace, musí umožňovat vytvoření speciální kopie uložené zdravotnické dokumentace ve formátu čitelném a zpracovatelném i v jiném informačním systému.

Osoby oprávněné nahlížet do ZD

- § 65 (1) Do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou v přítomnosti zaměstnance pověřeného poskytovatelem nahlížet, pořizovat si její výpisy nebo kopie
 - a) pacient nebo zákonný zástupce pacienta; do záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky (...) pouze v rozsahu záznamu popisu příznaků onemocnění, diagnózy, popisu terapeutického přístupu a interpretace výsledků testů,
 - b) osoby určené pacientem nebo zákonným zástupcem pacienta, pěstoun nebo jiná pečující osoba;
 - c) osoby blízké zemřelému pacientovi v rozsahu stanoveném v § 33 odst. 4;
- postupy podle písmene a), b) nebo c) nesmí narušit poskytování zdravotních služeb.

Nahlížení „profesionálů“

- § 65 (2) Do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou bez jeho souhlasu nahlížet, jestliže je to v zájmu pacienta nebo jestliže je to potřebné pro účely vyplývající z tohoto zákona nebo jiných právních předpisů, a to v nezbytném rozsahu,
 - a) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání a jiní odborní pracovníci v přímé souvislosti s poskytováním zdravotních služeb, kteří jsou zaměstnanci poskytovatele, a další zaměstnanci poskytovatele v rozsahu nezbytně nutném pro výkon povolání, a dále z důvodu splnění úkolů podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů a při hodnocení správného postupu při poskytování zdravotních služeb,

Výpisy a kopie

- § 66 (1) Pokud si osoba, která je podle § 65 odst. 1 nebo odst. 2 písm. b) až k) oprávněná k pořízení výpisu nebo kopie zdravotnické dokumentace, nepořídí výpis nebo kopii vlastními prostředky na místě, pořídí kopii zdravotnické dokumentace poskytovatel.
- Výpis zdravotnické dokumentace pro osoby uvedené ve větě první poskytovatel pořídí pouze v případě, je-li to účelnější než pořízení kopie, a to po dohodě s oprávněnou osobou.
- Poskytovatel pořídí výpis nebo kopii zdravotnické dokumentace
 - a) pro osoby uvedené v § 65 odst. 1 do 30 dnů od obdržení žádosti pacienta nebo jiné k tomu oprávněné osoby,
 - b) pro osoby uvedené v § 65 odst. 2 písm. b) až k) v rozsahu nezbytném pro splnění účelu nahlížení do 15 dnů od obdržení písemné žádosti,
 - pokud z jiného právního předpisu nevyplývá jiný postup nebo pokud nebyla dohodnuta jiná lhůta.

Lhůta pro kopie

- (2) Pokud poskytovatel není schopen osobám uvedeným v § 65 odst. 1 zajistit nahlížení do zdravotnické dokumentace, pořídí pro ně kopii zdravotnické dokumentace do 5 dnů ode dne, kdy oprávněné osobě sdělil, že nahlížení do zdravotnické dokumentace nelze zajistit, jestliže nebyla dohodnuta lhůta jiná.
- Za pořízení kopie nelze požadovat úhradu.

Náklady pořízení kopií

- (3) Poskytovatel, který na základě žádosti osoby uvedené v § 65 odst. 1 pořídil výpis nebo kopii zdravotnické dokumentace, může požadovat
 - a) úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením výpisu nebo náklady vynaložené na pořízení kopie zdravotnické dokumentace; ceník za pořízení výpisu nebo kopie zdravotnické dokumentace musí být umístěn na místě veřejně přístupném pacientům,
 - b) za jejich odeslání úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s jejich odesláním,
- nestanoví-li jiný právní předpis jinak nebo není-li hrazeno pořízení výpisu nebo kopie z veřejného zdravotního pojištění.

Nahlížení do el.dokumentace

- (4) V případě, že je zdravotnická dokumentace vedena pouze v elektronické podobě, má pacient nebo jiná osoba oprávněná podle § 65 právo nahlížet dálkovým přístupem nebo na pořízení její kopie na technickém nosiči dat, který si určí, nebrání-li tomu technické možnosti poskytovatele;
- to neplatí, požaduje-li listinnou podobu.

Záznam o nahlížení

- § 66 (6) Každé nahlédnutí do zdravotnické dokumentace nebo pořízení jejích výpisů nebo kopií podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů, s výjimkou nahlédnutí podle § 65 odst. 2 písm. a) a odst. 3, se do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi zaznamená.
- Podle věty první se postupuje obdobně, jestliže byly oprávněnému subjektu poskytnuty podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů bez souhlasu pacienta údaje nebo jiné informace vztahující se k osobě pacienta.

Povinnost návazností – „příjem i výdej“

- § 45 (2) ZoZS Poskytovatel je povinen
- **f) předat zprávu o poskytnutých zdravotních službách registrujícímu poskytovateli v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost**, je-li mu tento poskytovatel znám, a na vyžádání též poskytovateli zdravotnické záchranné služby nebo pacientovi; registrující poskytovatel v oboru zubní lékařství nebo v oboru gynekologie a porodnictví má povinnost předat zprávu jen v případě, kdy poskytnutí zdravotních služeb indikoval registrující poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost,
- **g) předat jiným poskytovatelům zdravotních služeb nebo poskytovatelům sociálních služeb potřebné informace o zdravotním stavu pacienta** nezbytné k zajištění návaznosti dalších zdravotních a sociálních služeb poskytovaných pacientovi,

Pojišťovny: Rámcové smlouvy a revize

- Povinnosti smluvního poskytovatele
 - ZZ „poskytuje hrazenou zdravotní péči "lege artis" bez nadbytečných nákladů, vždy však se zřetelem k tomu, aby potřebného diagnostického nebo léčebného efektu bylo dosaženo s ohledem na individuální zdravotní stav pojištěnce“
 - ZZ „povede pro posouzení oprávněnosti vyúčtované zdravotní péče v průkazné formě zdravotní dokumentaci (...)“

Pojišťovny: Regresy

§ 55 Náhrada nákladů na hrazené služby vynaložených v důsledku protiprávního jednání vůči pojištěnci

- **(1)** Příslušná zdravotní pojišťovna má vůči třetí osobě právo na náhradu těch nákladů na hrazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci. Náhrada podle věty první je příjmem fondů zdravotní pojišťovny.
- **(2)** Pro účely náhrady nákladů na hrazené služby podle odstavce 1 jsou poskytovatelé povinni oznámit příslušné zdravotní pojišťovně úrazy a jiná poškození zdraví osob, kterým poskytli hrazené služby, pokud mají důvodné podezření, že úraz nebo jiné poškození zdraví byly způsobeny jednáním právnické nebo fyzické osoby. Oznamovací povinnost mají i orgány Policie České republiky, státní zastupitelství a soudy. Oznamovací povinnost podle tohoto odstavce se plní do 1 měsíce ode dne, kdy se ten, kdo skutečnost oznamuje, o ní dozvěděl.

Děkuji za pozornost!

JUDr. Ondřej Dostál, Ph.D., LL.M.

Dostál Consulting s.r.o.

ondrej.dostal@zdravopravo.cz